

RECENZIJA

Autor, dr. Dinka Antić, je za temu knjige odabrala jedno od najaktuelnijih, najznačajnijih i najmanje istraženih područja u ekonomskom sustavu BiH. Politička i ekonomska stvarnost BiH nametnula je pitanje podjele fiskalnih nadležnosti između različitih razina vlasti kao vrlo aktualno, u svakom pogledu, i od trajnog interesa po konstituciju, stabilnost i razvoj zemlje. Fiskalni federalizam dugo je prisutna tema u ekonomskim istraživanjima, ali je njegov značaj kao specifičnog predmeta naučnog zanimanja porastao sa: (a) širenjem demokracije u bivšim socijalističkim zemljama; (b) jačanjem integracijskih procesa u Evropi i (c) širenjem ekonomske i političke globalizacije. Očito, sva tri navedena procesa prisutna su u BiH. Pored toga, "po definiciji", fiskalni federalizam je nezaobilazna tema u BiH. Uspostavljanje efikasnog modela fiskalnog federalizma od presudnog je značaja za fiskalnu koordinaciju između različitih razina vlasti u BiH, za njezinu makroekonomsku i političku stabilnost, kao i za pripreme BiH za pristupanje EU.

... Obimnom teorijskom i empirijskom analizom autor je s više aspekata osvijetlio problem fiskalne decentralizacije i fiskalnog federalizma, tražeći odgovore za vrlo konkretne probleme s kojima se susreće BiH u traženju racionalnog rješenja za suprotstavljenost političkih i ekonomskih tendencija vlastitog konstituiranja. Autor je i teorijski i empirijski pokazao da ekstremna rješenja u tretiranju fiskalnog federalizma ne mogu voditi ka makroekonomskoj stabilnosti. Na osnovu provedene teorijske analize, analize slučajeva fiskalnog federalizma na primjeru većeg broja zemalja, te na osnovu empirijske analize, autor je postavio model fiskalnog federalizma u BiH čija bi primjena, po uvjerenju autora, imala za posljedicu višu razinu makroekonomske stabilnosti, uz uvažavanje ustavno-pravnog uređenja i ograničenja makroekonomske politike u BiH. Ako pođemo od ekonomske efikasnosti i evropskih integracija kao prioriteta, izloženi model je vrlo vjerovatno rješenje evolutivnog razvoja fiskalnog federalizma u BiH.

... Autorova istraživanja bila su usmjerena na traganje za modelom fiskalnog federalizma koji bi povećao makroekonomsku stabilnost zemlje. Autor se prvenstveno bavio ekonomskim rješenjima, imajući na umu da promjena fiskalnih nadležnosti različitih razina vlasti može, preko političke nestabilnosti, dovesti i do makroekonomske nestabilnosti. Upravo zbog toga, autor težište svog modela fiskalnog federalizma stavlja na fiskalnu koordinaciju, dakle, ne umanjujući političke nadležnosti danih razina vlasti, ali dovodeći ih u poziciju da kroz koordinaciju fiskalnog sustava, stvore bolje karakteristike ekonomskog sustava i povećaju makroekonomsku stabilnost kao zajednički interes. Na taj način, autor je dokazao početnu hipotezu da u BiH postoji institucionalni prostor i ekonomska motivacija da se kroz efikasan i održiv fiskalni federalizam poboljša makroekonomska stabilnost zemlje, a da pri tome ne bude ugrožena njezina politička stabilnost. Upravo to i predstavlja najveću naučnu vrijednost ove knjige. Monografija dr. Dinke Antić predstavlja jedno od najsadržajnijih, nojobimnijih, metološki najutemeljenijih i najsistematičnijih istraživanja fiskalnog federalizma u BiH. Zbog svega prethodno navedenog, knjigu „Makroekonomska stabilnost i fiskalni federalizam u Bosni i Hercegovini“ autora dr. Dinke Antić preporučujem za objavljivanje. Knjiga će biti korisna svima koji se bave fiskalnim sustavom, fiskalnim federalizmom i politikom u BiH. Ona će obogatiti naučni fond istraživanja i barem djelimično popuniti prazninu koja u ovoj oblasti postoji u BiH.

Banjaluka, veljača 2009. godine

Recenzent

Prof. dr. Rajko Tomaš,

Redoviti profesor Ekonomskog fakulteta u Banjaluci